

Obsah

ÚVOD	11
TEORETICKÁ VÝCHODISKA SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY	
1 Vymezení speciální pedagogiky	13
1.1 Vymezení speciální pedagogiky, jejího předmětu a cílů	13
1.2 Pojetí a charakter speciální pedagogiky	14
1.3 Členění speciální pedagogiky	16
1.4 Souhrn	18
2 Znevýhodnění a integrace	19
2.1 Znevýhodnění a jejich klasifikace	19
2.2 Znevýhodnění a možnosti integrace	23
2.3 Souhrn	25
3 Základní metody pro diagnostiku a praxi	26
3.1 Speciálně pedagogická diagnostika a její obecné cíle	26
3.2 Charakteristika speciálně pedagogické diagnostiky	27
3.3 Základní metody speciálně pedagogické diagnostiky	28
3.4 Obecné metody speciálně pedagogické praxe	30
3.5 Souhrn	32
PROBLEMATIKA EDUKACE A ROZVOJE OSOB SE SOMATICKÝM ZNEVÝHODNĚNÍM	
4 Osoby s tělesným postižením a jejich edukace	33
4.1 Vymezení zdravotního a tělesného postižení	33
4.2 Vymezení a význam somatopedie	35
4.3 Centrální obrny	37
4.4 Míšní obrny	52
4.5 Periferní obrny	52
4.6 Myopatie	53
4.7 Vrozené malformace	55
4.8 Specifika edukace žáků s tělesným postižením	58
4.9 Souhrn	71
5 Zdravotní znevýhodnění	73
5.1 Vymezení zdravotního znevýhodnění	73

5.2 Epilepsie	74
5.3 Alergie a astma	81
5.5 Souhrn	89

EDUKACE A ROZVOJ OSOB S MENTÁLNÍ RETARDACÍ

6 Mentální retardace	91
6.1 Mentální retardace a příčiny jejího vzniku	91
6.2 Hodnocení mentální retardace	93
6.3 Typické znaky a klinické projevy	95
6.4 Možnosti výchovy a vzdělávání mentálně retardovaných	99
6.5 Souhrn	105

EDUKACE A ROZVOJ OSOB S VYBRANÝMI PORUCHAMI PSYCHICKÉHO VÝVOJE

7 Specifické poruchy školních dovedností a motorické funkce	107
7.1 Specifické poruchy školních dovedností (poruchy učení)	107
7.2 Druhy SPU a jejich základní charakteristika	111
7.3 Specifická vývojová porucha motorické funkce	115
7.4 Charakteristika žáka s poruchami školních dovedností a motorické funkce	115
7.5 Organizace péče o žáky s poruchami školních dovedností a motorické funkce	118
7.6 Souhrn	121
8 Pervazivní vývojové poruchy	122
8.1 Vybrané pervazivní poruchy a jejich charakteristika	123
8.2 Charakteristika projevů autismu	124
8.3 Edukace a rozvoj jedinců s autismem	125
8.4 Souhrn	126

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PRAXE U OSOB S VYBRANÝMI PORUCHAMI CHOVÁNÍ A SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ

9 Vývojové poruchy chování v dětském věku a dospívání	128
9.1 Terminologické pojetí poruch chování	128
9.2 Faktory zvyšující pravděpodobnost vzniku a rozvoje poruch chování	129
9.3 Klasifikace poruch chování	132
9.4 Vybrané vývojové poruchy chování	133
9.5 Možnosti práce s jedinci s vývojovými poruchami chování	138
9.6 Souhrn	141

10 Závislost a zneužívání psychoaktivních látek	143
10.1 Psychoaktivní látky	143
10.2 Poruchy vyvolané zneužíváním psychoaktivních látek	144
10.3 Faktory zvyšující pravděpodobnost rozvoje závislosti na psychoaktivních látkách	147
10.4 Závislost a škodlivé užívání alkoholu	149
10.5 Závislost a škodlivé užívání vybraných nealkoholových látek	151
10.6 Sociální důsledky, možnosti léčby a prevence	154
10.7 Souhrn	157
11 Delikventní chování	159
11.1 K pojmům delikvent, delikvence, kriminalita	159
11.2 Faktory zvyšující pravděpodobnost kriminálního chování	160
11.3 Psychické charakteristiky delikventů	162
11.4 Typologie delikventní subkultury	164
11.5 Penitenciární proces a jeho zvláštnosti	169
11.6 Možnosti práce s delikventními jedinci	179
11.7 Souhrn	185
12 Patologické jevy spojené s prostředím rodiny jako problém pro speciální pedagogiku	187
12.1 Rodina a její funkce	187
12.2 Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (syndrom CAN)	188
12.3 Psychická deprivace v dětství	191
12.4 Rizikové faktory a důsledky syndromu CAN a psychické deprivace	192
12.5 Souhrn	194
SUMMARY	195
POUŽITÁ LITERATURA	200